

Verslag bijeenkomst François Heisbourg: De verdichting van de wereld

Op 16 februari 2010 organiseerde de Atlantische Commissie een bijeenkomst in Perscentrum Nieuwspoord met François Heisbourg en Ben Knapen. Monika Sie Dhian Ho (directeur van de Wiardi Beckman Stichting en vice-voorzitter van de Atlantische Commissie) zat de discussie voor. De bijeenkomst, die zo'n 80 belangstellenden trok, was georganiseerd ter gelegenheid van het uitkomen van de Nederlandse vertaling van het boek *L'Épaisseur du monde (De verdichting van de wereld)* van François Heisbourg.

François Heisbourg is onder andere voorzitter van het *International Institute for Strategic Studies* (IISS) en tevens werkzaam bij het *Geneva Centre for Security Policy*. In 2009 kwam zijn boek *De verdichting van de wereld* uit. In zijn betoog sprak hij over de belangrijkste conclusies uit zijn boek.

Heisbourg stelt dat de wereld is overgegaan op '*transworld politics*', oftewel dat we niet meer gebonden zijn aan landsgrenzen. Hierbij is geen sprake meer van de traditionele concurrentie tussen soevereine staten. Daarnaast komt er een einde aan de '*Western narrative*'. Het westerse sjabloon van democratie is niet langer een ideaalbeeld in de wereld.

En nog belangrijker, dit is niet langer een voorwaarde om een succesvolle staat te worden: zowel op politiek, economisch en maatschappelijk vlak. Heisbourg stelt hierbij China als voorbeeld. Dit land geldt als een voorloper op veel terreinen en deze ontwikkeling heeft eerder plaatsgevonden dan men aanvankelijk had voorspeld. China zal in de toekomst een grote concurrent worden van de Verenigde Staten. Zo ver is het echter nog niet. Want hoewel het land op economische gebied steeds sterker wordt, blijft het op politiek vlak vooralsnog achter. Wanneer er belangrijke internationale besluiten genomen moeten worden blijft Peking in de schaduw staan van de Verenigde Staten. Als

oorzaak wordt gegeven dat China nog niet ontwikkeld genoeg is, en daarin achterloopt op de andere grote landen. Heisbourg stelt dat de Chinezen een nieuwe positie aan het verwerven zijn in de wereld. Maar daarbij horen ook de verantwoordelijkheden van een grote speler. Volgens Heisbourg meet China zich langzaam een nieuwe leidende rol aan.

Ben Knapen nam vervolgens het woord. Knapen is momenteel werkzaam als raadslid bij de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR). In deze functie leidt hij het project *Nederland in de wereld* waarin onder andere de consequenties van de verflechting van binnen- en buitenlands beleid worden onderzocht. Knapen begon te zeggen dat hij het alleen maar eens kon zijn met Heisbourg's analyse. Volgens Knapen verdwijnt de soevereine staat door de toename van de globalisering. Knapen stelde tevens dat er een sterke kracht nodig is om invloed uit te oefenen op de Verenigde Staten en China. Als de EU zich verder ontwikkelt, kan het die kracht worden om tegenwicht te bieden aan de twee grootmachten. Knapen beaamde dat China zich snel ontwikkelt maar wees er ook op dat het land nog een

lange weg te gaan heeft. Als voorbeeld noemde hij China's binnenlandse zaken. Blijft de regering grip houden op de samenleving of verandert dat? Wat zal het beleid zijn ten aanzien van Taiwan en Tibet? Dit zijn slechts enkele vragen die leven bij de internationale gemeenschap. Het is dus de vraag of het land al klaar is voor een mondiale rol; het heeft immers al genoeg binnenlandse vraagstukken die opgelost moeten worden. Ook wordt van verschillende kanten beweerd dat het land slechts in beperkte mate open staat voor de globalisering. In bepaalde gebieden van het land is er namelijk nog steeds sprake van armoede en hongersnood.

Heisbourg reageerde op Knapen door te zeggen dat de 'dense-fase' van globalisering dichterbij komt voor China, met andere woorden: het land neemt steeds actiever deel aan de globalisering. Daarnaast benadrukte Heisbourg nog eens dat de westerse idealen niet per se de idealen zijn elders in de wereld. Democratie is geen voorwaarde voor een mondiale rol, en dat bewijst China nu al.

Marlies Bitter